

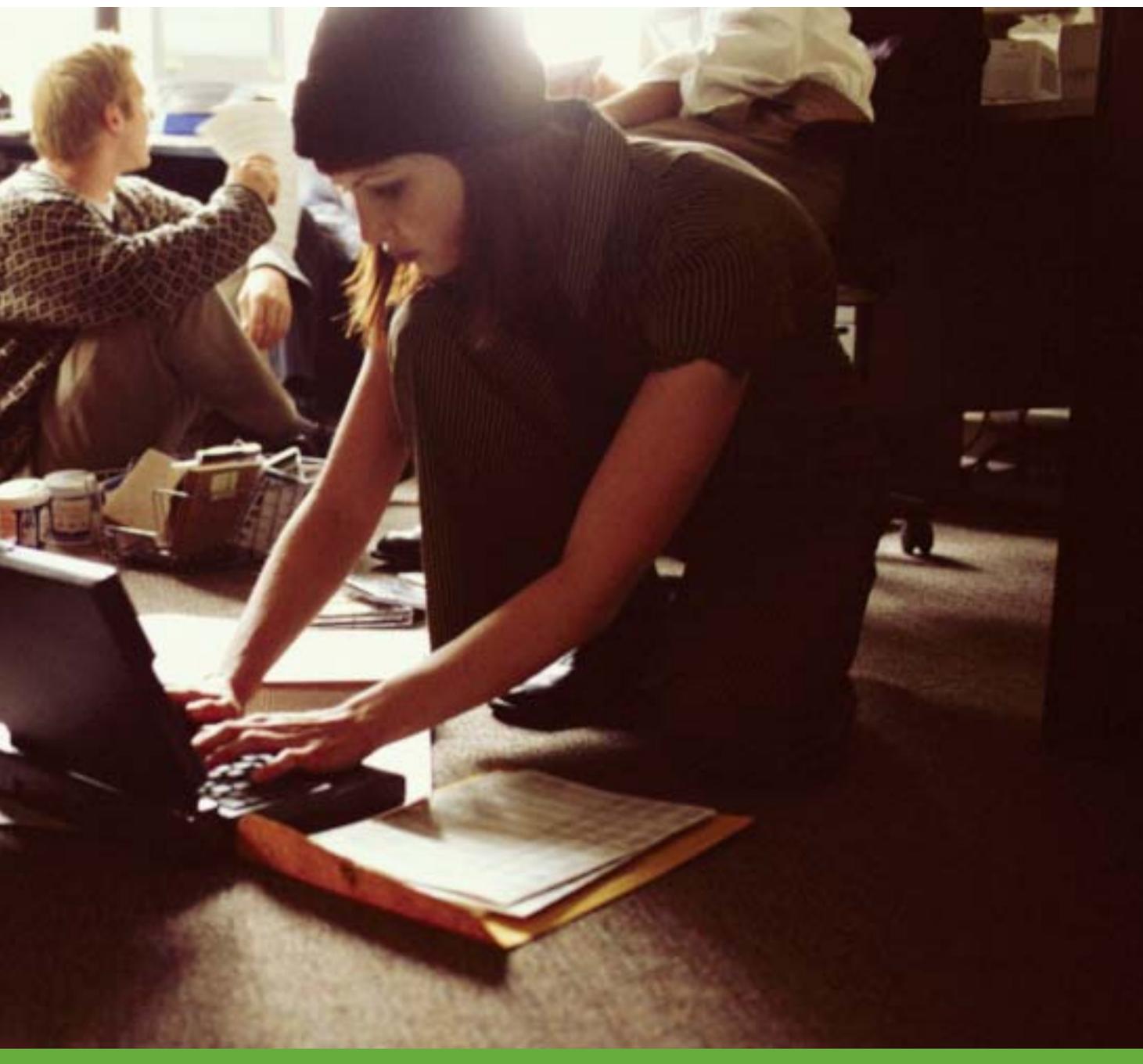

האוניברסיטה הפתוחה
האוניברסיטה הגדולה בישראל

עסקים

האוניברסיטה הפתוחה מתקוות ברצינות

<< יעקב בן סימון

המושג "אוניברסיטה מתוקשבת" אינו מסתכם באוניברסיטה הפתוחה רק בתקשוב הקורסים באמצעות אתרי בית. הוא בא לידי ביטוי בכל מערך הקשרים שבין הסטודנט לאוניברסיטה. כך למשל, הספרייה היא ממוחשבת ומציעה גישה מהבית לכתבי עת מקוונים, מערך האדמיניסטרציה ממוחשב ומציע שירותים אדמיניסטרטיביים מרחוק, וגם הקשר בין הסטודנטים לסגל ההוראה יכול להתבצע באמצעות האינטרנט וחופשי ממגבלות של מקום וזמן

דוגמה מצוינת לשימוש עדכני בטכנולוגיה היא האינטרנט. האוניברסיטה הפתוחה קבעה כאסטרטגיה כי לכל קורס הנלמד בה יהיה אתר בית משלו

המאפיין העיקרי של האוניברסיטה הפתוחה הוא בשיטת הלימוד שלה - הלימוד מרחוק. שיטה זו, שהיא ייחודית לאוניברסיטה הפתוחה, מאפשרת למעוניינים ללמוד, להמשיך בעיסוקיהם האחרים. השיטה אינה מוגבלת במקום ואינה מותנית בהכרח בשעות, בתכנית לימוד או בלוח זמנים קשוח.

ספרי הלימוד, שנכתבו על ידי טובי המומחים בארץ במיוחד עבור הקורסים השונים הם לב ליבו של הקורס. בנוסף על כך מתקיימים, בכל קורס, מפגשים קבוצתיים עם צוות ההוראה, אך ההשתתפות במפגשים אינה חובה. הסטודנט יכול ללמוד גם באופן עצמאי מביתו.

כיום שיטת הלימוד מרחוק כוללת גם שילוב של מגוון של טכנולוגיות הוראה ולמידה המאפשר לסטודנטים נגישות לחומרי עזר וקשר שוטף עם צוות ההוראה ועם סטודנטים אחרים, בכל עת ומכל מקום בעולם.

איתור הצרכים, כמו גם פיתוחן והטמעתן של טכנולוגיות הלמידה בשיטת ההוראה מרחוק הנהוגה באוניברסיטה הפתוחה, נעשה באמצעות המרכז לשילוב טכנולוגיות בהוראה מרחוק (שה"ם) כולל מומחים פדגוגיים ומומחים טכנולוגיים ובהם מתכנתים, טכנאי וידיאו ואולפנים ומומחי מולטימדיה. ביחד עם הצוותים האקדמיים מתגבשים בשה"ם הפתרונות הטכנולוגיים המתאימים לצרכים שאותרו. שילוב הטכנולוגיות מלווה בהערכה ובמחקר המכוונים להפקת לקחים ולהשתפרות.

האוניברסיטה הפתוחה קבעה כמדיניות כי לכל קורס הנלמד בה יהיה אתר בית משלו. התשתית לבניית אתרי הקורסים היא סביבת למידה אינטרנטית ייחודית "אופוס" (Opus) שפותחה באוניברסיטה הפתוחה (על בסיס מנוע של חברת מג'יק).

סביבה זו מכילה כלים פדגוגיים מגוונים המאפשרים קיום של אינטראקציות בין צוות הקורס לסטודנטים ובין הסטודנטים לבין עצמם, וכן הצגה של חומרי לימוד והעשרה מסוגים שונים רלבנטיים לקורס.

כיום, כמעט לכל קורס באוניברסיטה יש אתר באינטרנט המתפקד כמעין מרכז למידה וירטואלי לסטודנטים. מתבצעת דרכו תקשורת בין המרצה לסטודנטים שלו ומוצגים באמצעותו חומרי עזר ללמידה כמו מידע משלים, הפניות למאגרי מידע ולאתרי אינטרנט הקשורים בחומר, סיכומי מפגשים, מצגות, תרגילים, מאמרי העשרה ועוד.

מומחי מולטימדיה מפתחים לומדות על תקליטורים, בנושאים מורכבים בהם יש ערך מוסף לויזואליזציה והדגמות

אמצעים. היא מפעילה מערכת לויינית "אופק" להעברת שיעורים חיים מאולפנים הנמצאים במרכז אל כיתות לימוד קולטות הפזורות בכל רחבי הארץ. בשיעורים אלה הסטודנט בכיתה יכול לשאול את המרצה שאלות כך שכל הסטודנטים המשתתפים בקורס יכולים לשמוע את השאלה. ניתן לשלב בשיעורים האלה עזרים אודיו-ויזואליים מגוונים, כגון: יישומי מחשב שונים, קטעי וידיאו ועוד. מפגשים אלה מועברים גם לרשת האינטרנט וכך סטודנטים שיש להם מחשב מחובר לאינטרנט יכולים לצפות בהם מהבית ואף לחזור לשיעור המוקלט לצפייה חוזרת גם לאחר תום השיעור החי. מערכת נוספת שהוכנסה לשימוש לצורך העברת שיעורים חיים היא מערכת אינטרוויז (Interwise). המערכת מאפשרת השתתפות בשיעור המועבר באמצעות קול ומצגת ויזואלית שכוללת הסברים, הדגמות, המחשות, תמונות, טבלאות וסרטונים שלא תמיד ניתן להציגם באיכות טובה בשיעור פרונטלי. בנוסף על כל אלה בחלק מהקורסים משולבים גם חומרי למידה מולטימדיאליים. לומדות ומולטימדיה משולבים בעיקר להוראת נושאים מורכבים בהם יש יתרון לייצוגים ויזואליים והדגמות.

ההנחיה המתקשבת משלימה את ההנחיה בכיתות הלימוד ועבור חלק מהסטודנטים אף מהווה להם תחליף חלקי. באמצעות מערכת מטלות מקוונת, הסטודנטים יכולים לשלוח את המטלה למנחה דרך האתר ולקבלה חזרה ממנו עם משוב וציון. מערכת של צ'ט מזמנת אינטראקציות סינכרוניות (בו בזמן) בין הסטודנטים וכן מפגשים מתוזמנים עם צוות ההוראה של הקורס. כיום כמעט כל השירותים האקדמיים כבר ממוחשבים והאוניברסיטה הופכת להיות בהדרגה "אוניברסיטה מתוקשבת". המושג "אוניברסיטה מתוקשבת" אינו מסתכם רק בתקשוב הקורסים, הוא בא לידי ביטוי בכל מערך הקשרים שבין הסטודנט לאוניברסיטה. כך למשל, הספרייה היא ממוחשבת, כתבי עת מקוונים, מערך האדמיניסטרציה, הקשר בין הסטודנטים לסגל. כיום כל סטודנט הלומד באוניברסיטה הפתוחה מקבל סיסמה, המלווה אותו משך כל לימודיו, ומאפשרת לו להנות ממגוון של שירותים מקוונים. שירותי רישום, ייעוץ, בירור ציונים, מינהל, שירותי ספרייה לרבות שימוש בכתבי העת ומשאבים מקוונים וכן למידה משיעורים חיים או מוקלטים. האוניברסיטה מעבירה שיעורים חיים מרחוק בכמה

אתר בית לכל קורס

במסגרת שילוב טכנולוגיות בהוראה, האוניברסיטה הפתוחה משלימה בימים אלה את פרויקט הקמת אתר בית לכל קורס המוצע באוניברסיטה.

בלמעלה מ-500 קורסים באוניברסיטה יש אתר בית שבו אפשר למצוא מידע אדמיניסטרטיבי ואקדמי ובאמצעותו אפשר לקיים דו-שיח עם סטודנטים אחרים ועם סגל ההוראה של הקורס.

סטודנטים המעוניינים בכך יכולים לקיים כמעט את כל הקשר עם האוניברסיטה (פרט להתייצבות בעת המבחן בסיום לימוד כל קורס) באמצעות רשת האינטרנט.

התקשורת באמצעות האינטרנט מגשרת על פני המרחב והזמן ומגבירה את הנגישות לאמצעי הלמידה לנוחות הסטודנט. כל סטודנט נכנס לאתר בזמן שנוח לו. לימוד באמצעות האינטרנט משפיע גם על הדינמיקה הכיתתית ומקנה לסטודנטים הביישנים תחושה נוחה יותר לגבי התבטאות מאשר בכיתה פתוחה. בתקשורת מסוג זה יכול הסטודנט לגבש את מחשבתו באופן ברור ולהציג את דעתו בצורה מחושבת יותר.

בקמפוס, בקבוצה, בבית, בתקשוב - הסטודנט בוחר את המתכונת

האוניברסיטה הפתוחה מעמידה לרשות הסטודנט אמצעים ואפיקים שונים לקדם את לימודיהם, והסטודנט יכול לבחור את המתכונת הנוחה לו. יש סטודנטים המעדיפים מפגשים עם סגל ההוראה במרכזי לימודי פעם בשלושה שבועות, ויש שמעדיפים תכנית מוגברת עם מפגשים שבועיים וקשר יותר שוטף עם סגל ההוראה ועם סטודנטים אחרים. אלה נהנים מאווירת הקמפוס, מאינטראקציה חברתית, מנוכחות במקום ומסביבה תומכת. יש סטודנטים שבשל עבודה תובענית, סגנון אישי או העדפה שלא לנסוע למרכז לימוד, אינם מעוניינים במפגשים ומעדיפים להקדיש את זמנם ללימוד באופן עצמאי. אתרי הבית לקורסים משרתים הן את אלה המעדיפים עצמאות והן את אלה המעדיפים השתתפות בכיתות לימוד. הסטודנט יכול לבחור את אופן הלימוד ההולמת את סגנון הלמידה ומערך ההתחייבויות שלו.

באמצעות מערכת לוונינית נערכים מפגשי הנחייה חיים, המועברים מאחד האולפנים אל כיתות קולטות ברחבי הארץ

מגוון היישומים והכלים לתקשורת וייצוג תכנים בסביבת הלמידה מתפתח כל הזמן. כיום ניתן למצוא בה מוזיאונים וירטואליים, אלבומי תמונות, סימולציות ומעבדות מחושבות ולומדות תרגול. כל זאת כדי לשפר ולהעצים את הלמידה ואת חוויית הלימוד.

שה"ם בוחנת כל העת ועורכת ניסויים בטכנולוגיות למידה חדשות ונמצאת בקשר שוטף עם התעשייה הרלוונטית בארץ ובעולם.

מתוך מודעות לכך שיש מי שהטכנולוגיות אינן לחם חוקם, האוניברסיטה מציעה לסטודנטים סדנאות הכרות עם טכנולוגיות הלמידה וכן תמיכה טכנית באמצעות מוקד פניות כדי שכל סטודנט ואיש סגל, שאינם אמונים על חידושים טכנולוגיים ולעתים נרתעים מהם, יוכלו להשתמש ולהיעזר בהם לתועלתם.

הלמידה באמצעות טכנולוגיות המידע והתקשוב לא רק מסייעת לסטודנטים בלמידה אלא גם מרגילה אותם להשתמש בטכנולוגיות אלה בעבודה ובחיים בעתיד.

